

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ

Δραστηριότητα

Στο παρακάτω εκλαϊκευτικού χαρακτήρα επιστημονικό κείμενο, ο Σπύρος Κασάπης, ερευνητής στο εργαστήριο Advanced Supercomputing Division της NASA, παρουσιάζει τις τελευταίες εξελίξεις στον τομέα της Μηχανικής μάθησης.

- α) Σε ποιον τύπο επιχειρηματολογικού κειμένου, εκθετική ανάλυση ή συζήτηση, ανήκει;
- β) Με ποια επιχειρηματολογικά σχήματα οργανώνονται οι παράγραφοι;
- γ) Να βρείτε περιπτώσεις επιστημικής τροπικότητας, που είναι βασικό γνώρισμα του λόγου στα επιχειρηματολογικά κείμενα.

Μηχανική μάθηση (αγγ. Machine Learning) ονομάζεται ο τομέας της τεχνητής νοημοσύνης που αναπτύσσει αλγόριθμους και μοντέλα, τα οποία επιτρέπουν σε υπολογιστές να μαθαίνουν και να βελτιώνουν την απόδοσή τους στην επίλυση συγκεκριμένων προβλημάτων, χωρίς αυτοί να είναι ρητά προγραμματισμένοι. Το πεδίο αυτό έχει αποκτήσει δημοτικότητα τα τελευταία χρόνια, λόγω της αυξανόμενης διαθεσιμότητας μεγάλων ποσοτήτων δεδομένων, αλλά και λόγω της ανάπτυξης ισχυρότερων υπολογιστικών συστημάτων.

[...]

Μια πρόσφατη εξέλιξη στον τομέα της μηχανικής μάθησης είναι τα «μεγάλα γλωσσικά μοντέλα» (ΜΓΜ), όπως το ChatGPT, τα οποία εκπαιδεύονται σε τεράστιες ποσότητες κειμένου και μπορούν να δημιουργήσουν με τη σειρά τους δικά τους κείμενα που μοιάζουν με αυτά ανθρώπων. Τα μοντέλα αυτά έχουν τη δυνατότητα να συμπληρώνουν προτάσεις, παραγράφους, ακόμη και ολόκληρα άρθρα (π.χ. οι προτάσεις του κειμενογράφου στο Gmail), καθιστώντας τα χρήσιμα για τη μετάφραση γλώσσας, τη σύνοψη κειμένου και τη δημιουργία περιεχομένου.

[...]

Ένας πιθανός κίνδυνος των ΜΓΜ είναι ότι μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την παραγωγή πλαστού ή παραπλανητικού περιεχομένου. Για παράδειγμα, κάποιος θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει ένα τέτοιο μοντέλο για να δημιουργήσει

μεγάλες ποσότητες κειμένου που ενώ φαίνεται να είναι γραμμένα από άνθρωπο, έχουν σκοπό την παραπληροφόρηση ή τη διάδοση προπαγάνδας. Επιπλέον, η χρήση τέτοιων μοντέλων που δημιουργούν περιεχόμενο αυτόματα θα μπορούσε ενδεχομένως να οδηγήσει στη μείωση (ή εξάλειψη!) της ανθρώπινης δημιουργικότητας, καθώς συγγραφείς θα βασίζονται σε τέτοια μοντέλα για την παραγωγή γραπτού περιεχομένου, αντί να δημιουργούν πρωτότυπες ιδέες.

Ωστόσο, είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι τα ΜΓΜ δεν είναι εγγενώς επιβλαβή. Στην πραγματικότητα, μπορούν να χρησιμοποιηθούν και για καλό σκοπό, όπως να βοηθήσουν στη μετάφραση γλωσσών, αλλά και να συνοψίσουν εύκολα εργασίες. Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι η χρήση ΜΓΜ για την παραγωγή ψεύτικου ή παραπλανητικού περιεχομένου δεν είναι καινούργιο πρόβλημα. Ψεύτικοι λογαριασμοί που παραπληροφορούν υπάρχουν στο διαδίκτυο εδώ και χρόνια. Είναι λοιπόν σημαντικό να χρησιμοποιούμε την κριτική μας σκέψη και να είμαστε προσεκτικοί όσον αφορά το περιεχόμενο που καταναλώνουμε, είτε έχει παραχθεί από ανθρώπους είτε από μηχανές.

Παρά τους πιθανούς κινδύνους που ελλοχεύουν από την χρήση ΜΓΜ, είναι σημαντικό να θυμάστε ότι τα συγκεκριμένα μοντέλα δεν είναι παρά εργαλεία που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για διάφορους σκοπούς (καλούς ή κακούς). Αν χρησιμοποιηθούν με υπευθυνότητα και προσοχή, τα μοντέλα μηχανικής μάθησης έχουν τη δυνατότητα να ωφελήσουν σημαντικά την κοινωνία και να βελτιώσουν την καθημερινότητά μας. Για παράδειγμα, τα μοντέλα μηχανικής μάθησης μπορούν να βοηθήσουν στη μετάφραση γλώσσας και την αναγνώριση εικόνων, δίνοντας στους ανθρώπους παραπάνω χρόνο στο να επικεντρωθούν σε πιο σύνθετες και δημιουργικές εργασίες.

Εν κατακλείδι, προϋπόθεση για να αλληλεπιδρά ο άνθρωπος με τις μηχανές στο μέλλον - με δίκαιο και πολιτισμένο τρόπο - είναι να χρησιμοποιούνται αυτά τα εργαλεία με υπευθυνότητα και να εξετάζονται οι πιθανές συνέπειες της χρήσης τους. Δουλεύοντας μαζί, άνθρωποι και μοντέλα μηχανικής μάθησης έχουν τη δυνατότητα να επιτύχουν σπουδαία πράγματα και να βελτιώσουν τον κόσμο μας.

[Απόσπασμα άρθρου του Σπύρου Κασάπη
που δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα των Συντακτών (29.12.22)]

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ

Τίτλος: Επιχειρηματολογία – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Σχεδιασμός: Αγγελάκος Κωνσταντίνος, Μαγγανά Αναστασία,
Παπαλού Σοφία, Πασσάς Ιωάννης, Χριστόπουλος Δημήτριος

Ημερομηνία ανάρτησης: 10/01/2025 **Έκδοση:** 1.0

ΕΡΓΟ / ΠΡΑΞΗ: ΜΗΤΡΩΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ, ΟΠΣ 5190849, ΙΕΠ, ΕΣΠΑ 2021-2027